

Seat No. : _____

JM-251

March-2013

Sociology : Paper VI

(An Introduction to Research Methods and Statistical Analysis in Sociology)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. વિજ્ઞાનનો અર્થ આપી તેની ખાસિયતો સમજાવો. 14

અથવા

સામાજિક સંશોધન એટલે શું ? ભારતમાં સામાજિક સંશોધનનું મહત્ત્વ સમજાવો.

2. નિદર્શનો અર્થ લક્ષણો આપી, નિદર્શનની જરૂરિયાત સમજાવો. 14

અથવા

સામાજિક સર્વેક્ષણની વ્યાખ્યા આપી તેની ઉપયોગિતા-મર્યાદા જણાવો.

3. સમજાવો : 14

(અ) ગૌણ માહિતીના સ્ત્રોતો

(બ) સહભાગી નિરીક્ષણની મર્યાદાઓ

અથવા

સમજાવો :

(અ) ટપાલ દ્વારા મોકલાતી પ્રશ્નાવલિ

(બ) મુલાકાત અનુસૂચિ અને મુલાકાત માર્ગદર્શિકા

4. સમજાવો : 14

(અ) સામાજિક સંશોધનમાં આંકડાશાસ્ત્રનું મહત્ત્વ

(બ) નીચે આપેલા પ્રાપ્તિકો ઉપરથી સાદું અને સંયયી આવૃત્તિ-વિતરણનું કોષ્ટક તૈયાર કરો : (જેમાં એક વર્ગ 11 – 20 નો છે.)

18, 10, 42, 19, 22, 18, 11, 12, 27, 25

47, 23, 07, 40, 20, 52, 13, 24, 45, 21

22, 13, 32, 25, 49, 14, 35, 47, 23, 22

અથવા

સમજાવો :

(અ) સ્વતંત્ર અને આધારિત પરિવર્ત્યો.

(બ) નીચે આપેલી માહિતી પરથી મધ્યસ્થની ગણતરી કરો :

વર્ગ	આવૃત્તિ
1 – 5	05
6 – 10	08
11 – 15	10
16 – 20	20
21 – 25	10
26 – 30	09
31 – 35	06
36 – 40	02
<hr/>	
N = 70	

5. સમજાવો :

14

(અ) માહિતીની ચિત્રાત્મક રજૂઆત.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી બહુલકની ગણતરી કરો :

વર્ગ	આવૃત્તિ
0 – 10	02
10 – 20	05
20 – 30	08
30 – 40	16
40 – 50	09
50 – 60	05
60 – 70	03
70 – 80	02

અથવા

સમજાવો :

(અ) સંશોધન અહેવાલનો વાચક વર્ગ.

(બ) નીચેની માહિતી પરથી પ્રમાણિત વિચલન શોધો. :

વર્ગ	આવૃત્તિ
1 – 10	04
11 – 20	06
21 – 30	10
31 – 40	20
41 – 50	10
51 – 60	06
61 – 70	04
<hr/>	
N = 60	

Seat No. : _____

JM-251

March-2013

Sociology : Paper VI

(An Introduction to Research Methods and Statistical Analysis in Sociology)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the meaning of science and its characteristics. **14**

OR

Define social research, explain the importance of social research in India.

2. Give the meaning and characteristics of sample and explain the need of sampling. **14**

OR

Explain meaning, uses and limitations of social survey.

3. Explain : **14**

- (a) Sources of secondary data
- (b) Limitations of participatory observation

OR

- (a) Mailed questionnaire
- (b) Interview schedule and Interview guide

4. Explain : **14**

- (a) Importance of Statistics in social research
- (b) Arrange the table of simple and cumulative frequency distribution for the following data : (In this one class 11 – 20)

18, 10, 42, 19, 22, 18, 11, 12, 27, 25

47, 23, 07, 40, 20, 52, 13, 24, 45, 21

22, 13, 32, 25, 49, 14, 35, 47, 23, 22

OR

Explain :

- (a) Independent and dependent variables

(b) Calculate the Median for the following data :

Class	Frequency
1 – 5	05
6 – 10	08
11 – 15	10
16 – 20	20
21 – 25	10
26 – 30	09
31 – 35	06
36 – 40	02
	<hr/>
	N = 70

5. Explain :

14

(a) Explain the graphical and pictorial presentation of data.

(b) Calculate the Mode for the following data :

Class	Frequency
0 – 10	02
10 – 20	05
20 – 30	08
30 – 40	16
40 – 50	09
50 – 60	05
60 – 70	03
70 – 80	02

OR

Explain :

(a) Target group of research report.

(b) Find out standard deviation from the following data :

Class	Frequency
1 – 10	04
11 – 20	06
21 – 30	10
31 – 40	20
41 – 50	10
51 – 60	06
61 – 70	04
	<hr/>
	N = 60